

 9,9
proc.

wzrósł import Polski w okresie styczeń – październik 2017 r. w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2
mln

tyłu mieszkańców Polski ma trudności z bieżącymi płatnościami

Źródło: Konferencja naukowa o upadłości konsumpcyjnej w Warszawie

Polityka surowcowa państwa – początek drogi

» **Jaka jest, według Pana Ministra, wartość zasobów kopalin w udokumentowanych złożach Polski?**

– Musielibyśmy najpierw wyznaczyć ramy przybliżeń i uproszczeń. W praktyce uzyskane wartości mogą się różnić dużo więcej niż o rząd (tj. dziesięciokrotnie).

» **Ale jednak da się to zsumować i wycenić?**

– Polska jest krajem dość zasobnym w złoża różnorodnych kopalin. Ich zasoby stanowią nasze bogactwo narodowe, a ich przemysłowe wykorzystanie służy zarówno zaspokojeniu potrzeb bytowych społeczeństwa, jak i jest fundamentem rozwoju wielu gałęzi przemysłu, decydując o rozwoju gospodarczym kraju. Srebro, miedź, ren, węgiel koksujący... to nasza globalna specjalność.

» **Czyli pytanie o wartość tych dóbr jest uzasadnione?**

– Tak. Pytanie jest proste, natomiast odpowiedź jest dla potrzeb tego wywiadu niemożliwa. Wycena zasobów ma tyle zmiennych i założeń, że nie da się podać wartości ot, tak. Poprzednia ekipa rządowa nie przywiązywała należytej wagi do tego ważnego zagadnienia, dyskredytując rolę kopalin i surowców mineralnych, robiła to też Komisja Europejska.

» **Czego więc brakuje, aby ruszyć z wyceną?**

– Brak podstawowych dokumentów strategicznych regulujących całokształt zagadnień dotyczących racjonalnego gospodarowania zasobami kopalin i surowców, w szczególności Polityki Surowcowej Państwa, a także kluczowych danych – jakie stanowi wycena wartości zasobów kopalin w udokumentowanych złożach.

» **Ale Polityka Surowcowa Państwa już jest – przygotował ją Pan i została przejęta kilka tygodni temu przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów.**

– I tak, i nie. To jest projekt PSP – czyli początek naszych działań. Projekt zawiera koncepcję działań w założeniu skutkujących m.in. obniżeniem ryzyka podaży surowców, a także ma być m.in. zbiorem wytycznych w zakresie metod rozpoznawania i weryfikacji zasobów, jakimi dysponuje Polska.

» **Czy po prezentacji projektu PSP i przeprowadzeniu cyklu spotkań, kon-**

Z prof. Mariuszem-Orionem Jędrzyńskim, sekretarzem stanu, pełnomocnikiem rządu ds. polityki surowcowej, głównym geologiem kraju, rozmawia Piotr Tomczyk

sultacji i konferencji będziemy już wiedzieli, ile i czego mamy?

– Spotkania tego typu mają służyć wypracowaniu racjonalnych działań w kierunku gospodarowania zasobami wnętrza Ziemi i wyznaczeniu ram strategii planowania inwestycji w gospodarce surowcowej. Rozpoczynający się cykl konferencji będzie elementem szerokiego dialogu społecznego, w którym aktywnie uczestniczyć będą przedstawiciele instytucji publicznych, administracji państwowej, samorządowej, parlamentarzysty, inwestorzy, partnerzy społeczno-gospodarczy, zwykli mieszkańcy. Liczę na możliwość pogłębionej merytorycznej dyskusji dotyczącej poszczególnych filarów Polityki Surowcowej Państwa i wypracowanie rozwiązań rozstrzygających o zasadności realizacji kierunków spójnej strategii surowcowej i jej konsekwentnej realizacji.

» **A nie da się po prostu wyliczyć tego na kalkulatorze – tyle mamy, tyle a tyle kosztuje kopalina – mnożymy cenę i ilość... i mamy wartość zasobów?**

– Brutto czy netto? Z kosztami poszukiwań, wydobycia, kosztem pożyczek, rozwoju technologii? Prosty sposób oszacowania wartości zasobów kopalin w oparciu o wielkość zasobów poszczególnych kopalin w udokumentowanych złożach i ceny rynkowe surowców jest zwindyczny i nieuprawniony. Uproszczone stosowanie znanych już metod wyceny wartości złóż kopalin lub adaptowanie mechanizmów szacowania nieruchomości są błędne. Konsekwencją takich nieprzemysłowych ocen może być zafalszowanie danych i dezinformacja społeczeństwa.

» **Czy w taką pułapkę wpadł kiedyś Donald Tusk, obiecując emeryturę z gazu łupkowego?**

– Co najmniej w taką. Dla przybliżonego nawet, ale wiarygodnego oszacowania wartości udokumentowanych zasobów złóż kopalin konieczne jest przeanalizowanie co najmniej kilku elementów oceny, wyznaczenie kryteriów i dokładności obliczeń. Podstawowymi elementami są: ceny, koszty pozyskania surowca oraz wielkość zasobów w aspekcie dokładności ich oszacowania w dokumentacjach geologicznych. Ceny rynkowe dotyczą surowców, które są przedmiotem obrotów handlowych i które pozyskano w wyniku procesów wydobycia kopaliny ze złoża, wzbogacania utoroku i często zaawansowanego przetwórstwa. Nie mogą więc być one bezpośrednio stosowane jako miernik wartości zasobów jeszcze niewydobytých kopalin ze względu na konieczność uwzględnienia w kalkulacjach kosztów ich pozyskania. Koszty także są zróżnicowane i zmienne w czasie. Implikuje to konieczność stałej cykliczności ocen oszacowania wartości zasobów. W Polsce nie ma kto tego robić – stąd m.in. projekt ustawy o Polskiej Agencji Geologicznej.

» **No to widać, że się nie da...**

– Zależy, jaką oczekiwaną dokładność oszacowania zasobów kopalin w złożach przyjmiemy. Za udokumentowane kopaliny uznaje się złoża spełniające graniczne wartości parametrów definiujących złożo i jego granice. Każdy obiekt złożowy posiada zasoby geologiczne bilansowe kopaliny. Zasoby te oszacowane są z odpowiednią dokładnością, zależną od stopnia rozpoznania złoża. Przed nami dużo pracy – bez PAG i przyjęcia PSP nie ma szans. Są pewne kluczowe elementy dokumentacji geologicznych,

a jednocześnie są one najbardziej podstawowe dla oszacowania wartości zasobów kopalin i muszą być uwzględnione w procedurach obliczeniowych.

» **Jakie jest wyjście z tej sytuacji?**

– Dla otrzymania ogólnego poglądu co do wartości zasobów w udokumentowanych złożach można rozważyć zastosowanie formuły używanej do obliczenia potencjalnej wartości użytkowej kopalin przyjęte przy ustalaniu wynagrodzenia za użytkowanie górnicze. Według tej uproszczonej formuły wartość użytkowa złoża stanowi iloczyn wielkości zasobów przemysłowych, ceny jednostkowej surowca i kompleksowego syntetycznego wskaźnika wykorzystania złoża.

» **Kto może dokonać oszacowania wartości złóż kopalin?**

– Działania w tym zakresie powinny zostać podjęte w trybie pilnym, w związku z konsultowanym i rozbudowywanym projektem Polityki Surowcowej Państwa. My jej nie zaczynamy od nowa, my ją przygotowujemy po raz pierwszy. Kluczowe jest uruchomienie PAG – dziś w Państwowym Instytucie Geologicznym nie ma potencjału do prowadzenia wycen zasobów geologicznych. Jest pani prof. Barbara Radwanek-Bąk, jest dr Sławomir Mazurek i kilka osób w Instytucie oraz kilka w PAN w Krakowie z prof. Krzysztofem Galosem czy na AGH – prof. Marek Nieć i prof. Ryszard Uberman, zupełnie pojedyncze w innych instytucjach mające potencjał, ale niewykonujące decydujących badań – tego skromnego potencjału nie wykorzystujemy skutecznie, bo to możemy zrobić w skupieniu jednej instytucji – działamy od momentu powołania PAG, a ten projekt ustawy wdrażany jest bardzo wolno.

» **Panie Ministrze, proszę o podanie orientacyjnej liczby – z własnymi zastrzeżeniami – żeby nasi Czytelnicy wiedzieli choć w przybliżeniu, jaka może być wartość polskich zasobów.**

– Wartość brutto kopalin objętych koncesjami na poszukiwanie i wydobycie udzielonych przez ministra środowiska działającego przy pomocy Głównego Geologa Kraju mogą być wyższe niż 10 bln zł. Nad takim majątkiem musi czuwać PAG. Główny Geolog Kraju jest dziś osamotniony.

» **Dziękuję za rozmowę.**